

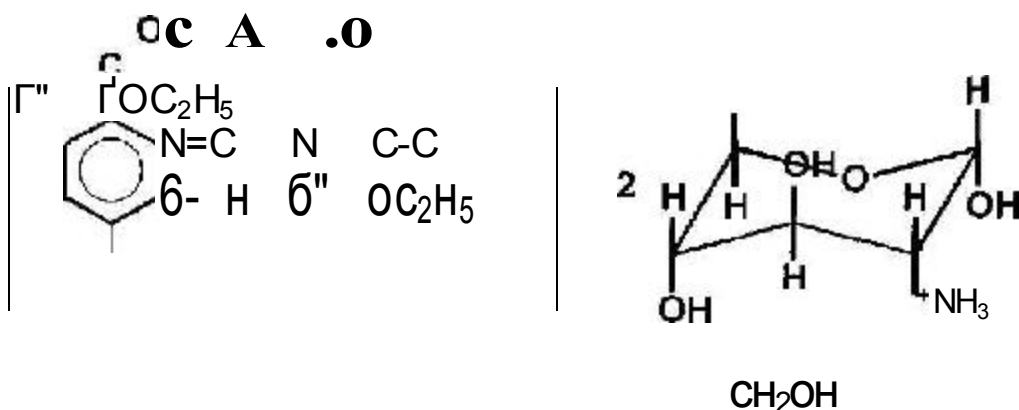
Опш.

d99oto
vw

МКИ: C07H5/06, A 61 K 31/70

Диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти, що проявляє протизапальну, аналгетичну, гастропротекторну та антибактеріальну активність.

Даний винахід відноситься до хіміко-фармацевтичної промисловості, зокрема до синтезу диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти формули:

яка проявляє протизапальну, аналгетичну, гастропротекторну та антибактеріальну активність.

Пошук нових протизапальних, аналгетичних, гастропротекторних та антибактеріальних засобів є актуальною проблемою сучасної медицини. В якості препаратів порівняння за фармакологічною активністю використовували вольтарен, індометацин, аналгін, де-нол та циметидин (Машковский М.Д. Лекарственные средства. - М.: Медицина, 1997. - Т.1. - С. 161, 172, 173, 285, 314). Головним недоліком препаратів порівняння є моноспрямованість фармакологічної дії, досить висока токсичність та наявність побічних ефектів.

За прототип обрана глюкозиламонійна сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти, яка проявляє аналгетичну, антиалергічну, протишокову та ранозагоюючу активність і є структурним аналогом (Пат. №1471528 ССРСР МКИ⁴ C07H5/06, A 61 K 31/70; 1992).

Перевагою запропонованої сполуки є її комплексна фармакологічна дія, яка перевищує за протизапальною активністю вольтарен, індометацин, прототип у 61,9, 210,5, та 11,16 рази відповідно; за аналгетичною дією вольтарен, аналгін, індометацин, прототип у 19,9, 110,7, 155 та 2,15 рази відповідно; за гастропротекторною активністю перевищує дію циметидину в 2 рази, а також проявляє антибактеріальний ефект у відношенні *Helicobacter pylori*, *Campylobacter jejuni* та *Campylobacter fetus* на рівні прототипу, та перевищує активність де-нола в 1,7 рази.

В основу винаходу постановлено завдання по створенню нової хімічної сполуки, що проявляє високу протизапальну, аналгетичну, гастропротекторну та антибактеріальну активність. Речовина, яка заявляється, утворена взаємодією етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду з 0-(+)-глюкозаміном у співвідношенні 1:2.

Встановлене завдання вирішується синтезом нової хімічної сполуки - диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти. Отримана сполука має білий колір, погано розчинна у воді, 95% етанолі, мало розчинна у ДМФА та оцтовій кислоті. Структура диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти підтверджена за допомогою елементного аналізу, ІЧ-спектрів, якісними реакціями.

Винахід ілюструється наступним прикладом:

Приклад 1: 3,51 г (0,01 моль) етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти розчиняють в 50 мл диметилформаміду, нагрівають до 40 °С та додають 50 мл етанолу (розчин "А"). Одночасно готують розчин "Б": 0,8 г (0,02 моль) натрію гідрат окису розчиняють в 80 мл води, додають 4,3 г (0,02 моль) Б-(+)-глюкозаміну гідрохлориду і нагрівають до 40 °С. Розчин

"Б" при перемішуванні додають до розчину "А", суміш охолоджують протягом 10 годин. Осад, що випав, отфільтровують, промивають водою, сушать.

Вихід 5,13 г 72,5%. Т. топл. > 300°C

$C_{27}H_{41}N_5O_7$ М.м. 707,648

Знайдено: С, % 45,9 H, % 7,3, N, % 9,95

Розраховано: С, % 45,83, H, % 5,84, N, % 9,90

ІНФРА-спектр у КВг, cm^{-1} : 3320 (ν_{OH}), 3260 (ν_{NH}), 2990, 2950, 2900 (ν_{NH_3}), 1715 ($\nu_{CO-efir}$), 1690, 1610 ($\nu_{CO-амід}$), 1580, 1505, 1450 ($\nu_{N=C=O}$), 1530, 1420 (ν_{C-C}), 1060, 1030 (ν_{C-O-C}).

Приклад 2: Вивчення протизапальної активності диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти проводилося за методою формалінового та карагенінового набряку на щурах.

Результати вивчення протизапальної активності та токсичності диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти, прототипу, вольтарену, індометацину описані у таблиці №1.

Як видно з даних таблиці №1, диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти має виражену протизапальну активність та по широчині терапевтичної дії перевищує вольтарен, індометацин у 61,9 та 210,5 рази, а прототип у 2,15 рази. Вона менш токсична ніж вольтарен, індометацин та прототип у 62,1, 111,1 та 1,16 рази відповідно.

Приклад 3: Вивчення анагетичної активності диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти проводилося за методою "оцтових корчей" у білих лабораторних мишей масою 18-20 г.

Результати вивчення анагетичної активності та токсичності диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти, прототипу, вольтарену, індометацину та аналіну описані у таблиці №2.

Таблиця № 1

Протизапальна активність в умовах експериментального формалінового і карагенінового запалення та гостра токсичність диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілолігїдрозиду щавлевої кислоти, прототипу, вольтарену та індометацину

Сполуки	ED ₅₀ в умовах формалінового запалення, мг/кг	ED ₅₀ в умовах карагенінового запалення, мг/кг	LD ₅₀ для мишей в умовах перорального введення, мг/кг	LD ₅₀ для щурів в умовах перорального введення, мг/кг	Терапевтичний індекс * LD ₅₀ /ED ₅₀	Відносний терапевтичний індекс за індометацином
Диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілолігїдрозиду щавлевої кислоти	5,6	8	4650	5220	652,5	210,5
Прототип	15,2	16,4	3900	4500	274,4	88,5
Вольтарен	8	8	350	84	10,5	3,4
Індометацин	2	15	30	47	3,1	1

Терапевтичний індекс розрахован за результатами дослідів на щурах

Таблиця 2

Аналгетична активність диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти у порівнянні з прототипом, вольтареном, індометацином та аналгіном

Сполука	ED ₅₀ за аналгетичним ефектом, мг/кг	LD ₅₀ для мишей, мг/кг	Терапевтичний індекс	Відносний терапевтичний індекс за індометацином
Диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти	2,0	4650	2325,0	155,0
Прототип	3,6	3900	1083,3	72,2
Вольтарен	3,0	350	116,6	7,8
Аналгін	55,0	1197	21,8	1,4
Індометацин	2,0	30	15,0	1,0

Як видно за даними таблиці №2, диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти за широтою аналгетичної дії перевищує препарати порівняння: вольтарен, аналгін, індометацин в 19,9, 110,7, 155 рази відповідно, а прототип в 2,15 рази.

Приклад 4: Антибактеріальну дію диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти вивчали за відношенням до шлункової кислотостійкої бактерії *Helicobacter pylori*, та кишкових бактерій роду кампілобактер *Campylobacter jejuni* та *Campylobacter fetus* методом дифузії в агар.

Результати вивчення антибактеріальної дії диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоілгідразиду щавлевої кислоти, прототипу та де-нолу описані у таблиці №3.

Таблиця 3

Антибактеріальна активність диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти, прототипу та де-нолу у відношенні до *Helicobacter pylori*, *Campylobacter jejuni* та *Campylobacter fetus*

Сполуки	Розведення	Діаметр зони затримки росту мікроорганізмів, мм		
		<i>H. pylori</i>	<i>C. jejuni</i>	<i>C. fetus</i>
Диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти	1%	30	30	30
Прототип	1%	32	32	30
Де-нол	1%	18	17	18

Встановлено, що диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти має антибактеріальну, зокрема антихеликобактерну активність, яка перевищує в 1,7 раза препарат порівняння де-нол, та має антибактеріальний ефект на рівні прототипу.

Приклад 5: Гастропротекторну активність диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти вивчали на алкогольно-преднізолоновому ураженні слизової оболонки шлунку щурів, яку викликали сполученим введенням 80% етилового спирту з розрахунку 0,8 мл на 100 г маси тіла тварин та преднізолону в дозі 20 мг/кг.

Результати вивчення гастропротекторної дії диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти, прототипу та циметидину описані у таблиці №4.

Досліди показали, що гастропротекторна дія диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти перевищує активність циметидина на 49%, а прототипа на 17,6%.

Таблиця 4

Гастропротекторна активність в умовах алкогольно-преднізолонового ураження шлунку щурів диглюкозиламонієвої солі етилового ефіру 4-карбетоксиоксанилолігїдрозиду щавлевої кислоти, прототипу та циметидину

Сполуки	Доза, мг/кг	тварин з виразками	Кількість виразок на одну тварину	Площа виразок в балах	Вираковий індекс	Гастропротекторна активність, %
Диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карбетоксиоксанилолігїдрозиду щавлевої кислоти	20,0	50,0	0,7±0,10*	1,4±0,41*	0,70	96,6
Прототип	20,0	55,56	1,6±0,56*	7,8±2,20*	4,32	79,0
Контрольні тварини	—	100,0	17,5±1,25	20,6±2,67	20,6	0
Циметидин	50,0	77,8	2,9±1,01*	13,9±3,37	10,80	47,6

* - $p < 0,05$ у порівнянні з контролем

Таким чином, заявлена диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карб-етоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти, проявляє високу протизапальну, аналгетичну, гастропротекторну та антибактеріальну активність при практичній нетоксичності в умовах перорального введення.

Заявлена сполука- диглюкозиламонієва сіль етилового ефіру 4-карб-етоксиоксанілоїлгідрозиду щавлевої кислоти - може знайти застосування у медичній практиці при лікуванні запальних процесів різної етіології, середньої сили больових синдромів, виразкової хвороби шлунку, асоційованої з хелікобактерною інфекцією.